

Margareta Gothnier
Enheten för samordning och stöd
010-2239350

Miljö och energidepartementet

Remiss av betänkandet SOU 2019:13 Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet

Er beteckning: M2019/00661/S

Sammanfattning

Delegationen lyfter fram två perspektiv i redovisningen; ett styrnings- och ledningsperspektiv och ett perspektiv som utgår från att det krävs ett gemensamt genomförande av agendan som bygger på samverkan, dialog och förankring samt ett brett deltagande från samtliga samhällets aktörer.

Länsstyrelsen Gotland bedömer att Agenda 2030-delegationens slutbetänkande lämnar en väl genomarbetad analys och många viktiga förslag i arbetet med att genomföra Agenda 2030 och verka för de globala målen för hållbar utveckling i Sverige.

Synpunkter på förslagen och dess konsekvenser

Agenda 2030 och hållbar utveckling

Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget att Agenda 2030 får utgöra definitionen av hållbar utveckling. Länsstyrelsen vill särskilt understryka och välkomna delegationens tydliggörande att Agenda 2030 inte är ett tvärgående perspektiv utan en sammanhållen målstruktur som förenar ett stort antal redan etablerade perspektiv enligt länsstyrelseinstruktionens §5 och §6 (jämför jämställdhet, mänskliga rättigheter, folkhälsa, förenkla för företag, anpassningen till ett förändrat klimat, behov av bostäder och miljömål).

Delegationen lyfter hur övergripande principer (exempelvis mänskliga rättigheter och jämställdhet) och enskilda frågor relaterar till Agenda 2030 och kommer samman i det övergripande målet om en hållbar utveckling.

Statligt helhetsperspektiv

Inom Länsstyrelsen sker mycket arbete med integrering av Agenda 2030 i den egna verksamheten. Länsstyrelsen bedömer delegationens förslag om att skapa förutsättningar för ett genomförande av Agenda 2030 inom staten som viktiga.

Det är angeläget att målen i Agenda 2030 beaktas i all löpande verksamhet som sker, men samtidigt att det tvärssektoriella arbetet inom staten utvecklas. Det är då centralt att de tre hållbarhetsperspektiven miljö, sociala och ekonomiska blir bättre sammankopplade, integrerade i verksamhetens samtliga delar och därigenom främjar nya möjligheter att utveckla Länsstyrelsens arbete och samverkan med andra aktörer.

Mål och ramar

I genomförandet är det viktigt med bred politisk förankring och en långsiktighet. Länsstyrelsen tillstyrker därför förslaget om en parlamentarisk Agenda 2030-kommitté och den analys som delegationen gör för att motivera en sådan. Länsstyrelsen välkomnar även förslaget om ett riksdagsbundet mål för genomförandet av Agenda 2030. Det bidrar till långsiktighet i det nationella arbete och uppföljningen av regeringens arbete.

Hållbarhetskrav vid offentlig upphandling

Länsstyrelsen är positiv till förslaget om hållbarhetskrav vid offentlig upphandling. Länsstyrelsen har vid flera tillfällen arrangerat regionala utbildningar om hållbar upphandling med Upphandlingsmyndigheten och Kemikalieinspektionen. En slutsats är att många aktörer kan ställa högre hållbarhetskrav än de gör idag.

Offentlig upphandling omsätter betydande belopp och staten bör vara ett föredöme för andra aktörer inom hållbarhetsområdet. I upphandlingsarbetet fungerar Länsstyrelsen som en länk mellan de statliga myndigheterna, tex Upphandlingsmyndigheten, och den regionala/kommunala nivån.

Länsstyrelsens roll och regional samverkan

Länsstyrelsen bedömer förslagen som berör den regionala och lokala nivån som väl avvägda och viktiga för genomförandet. Länsstyrelsen välkomnar de förslag som är riktade till länsstyrelserna. Länsstyrelsen önskar dock ett tydliggörande kring roller och ansvar för Agenda 2030 på den regionala nivån. Länsstyrelsen är den aktör som är bäst lämpade till att ansvara för Agenda 2030 arbetet på den regionala nivån. Ett samstämt agerande på nationell, regional och lokal nivå är väsentligt för ett effektivt genomförande.

Ett samverkans- och informationsuppdrag om Agenda 2030 till länsstyrelserna är ett uppdrag som länsstyrelserna hade i regleringsbrevet 2018. Förslaget välkomnas av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen når ett stort antal aktörer inom i stort sett samtliga politikområden och Agenda 2030-mål. Länsstyrelsen har regionalt goda möjligheter att informera om agendan genom att koppla den till olika områden, såsom lantbruk, miljömål, jämställdhet och kulturmiljö. En konsekvens

med förslaget är dock att resurser kommer att tas i anspråk och att uppdraget därför bör åtföljas av en finansiering.

Länsstyrelsen är väl lämpade att arrangera regionala Agenda 2030-forum. Länsstyrelserna har stor erfarenhet av att göra avvägningar mellan olika mål, inbegripet att hantera målkonflikter och stimulera synergier. Länsstyrelsen leder idag ett regionalt Agenda 2030 forum. En plattform för samordning av länets aktörer gällande sociala hållbarhetsfrågor och Agenda 2030. Region Gotland använder plattformen som del i processen med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi för Gotland

Sveriges arbete med Agenda 2030

Avslutningsvis hänvisar Länsstyrelsen Gotland till de roller som Naturvårdsverket föreslog regeringen i ”Fördjupad utvärdering av miljömålen 2019”. I utvärderingen lyftes att Sverige ska verka inom fyra olika roller i det globala miljöarbetet – förebild, ansvarstagare, pådrivare och möjliggörare. Dessa fyra roller kan även gälla för Sveriges arbete med Agenda 2030 i världen.

Beredning av ärendet

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Anders Flanking efter föredragning i Länsstyrelsens ledningsgrupp av verksamhetscontroller Margareta Gothnier. I ärendets slutliga handläggning har representanter från samtliga av Länsstyrelsens sex enheter deltagit.

Anders Flanking

Margareta Gothnier